

Rojstvo otroka vsakemu izmed nas predstavlja velik izziv, še posebej v mladih študentskih letih, ko človek še sam ni dobro zakorakal po poti odraslosti. Pojavijo se številna vprašanja, negotovost in strah. Kljub začetnemu šoku pa imajo starši še devet mesecev časa, da pripravijo vse potrebno za prihod novega družinskega člana. Nenazadnje, v tem času pripravijo na starševstvo tudi sami sebe, dobijo samozavest in pogum, da bodo zmogli. Navkljub vsem težavam, ki se pojavijo z malčkom, pa so si starši složni – to je nekaj čudovitega in prinaša mnogo radosti in veselja.

Po naših ocenah je v Sloveniji okoli 500 študentskih družin – družin, v katerih je vsaj eden izmed staršev študent. Kljub temu da gre za specifično skupino oseb, ki še vedno študirajo, hkrati pa že ustvarjajo družino, uradne institucije niso specializirane za soočanje s tovrstnimi problemi. Iskanje informacij, ki bi morale biti zlahka dostopne, je za mlade starše težka naloga. Informacije so si pogosto nasprotujoče, napačne, ali pa jih sploh ni možno pridobiti..

Resor za socialo in zdravstvo ŠOU v Ljubljani se že vrsto let ukvarja s problematiko študentskih družin in študentom staršem pomaga z najrazličnejšimi informacijami, storitvami in dejavnostmi. Tokrat smo pripravili obsežno brošuro, v kateri boste lahko vsi študenti starši ter tudi vsi ostali, ki vas to področje zanima, na enem mestu našli vse koristne informacije, povezane s študentskimi družinami. Še posebej smo se potrudili, da so podatki ažurirani in točni.

Upamo, da vam bo brošura vsaj malce olajšala starševsko študentsko življenje. Pa veliko uspeha pri soočanju s študijskimi in družinskimi izzivi!

Andraž Počič

minister za socialo in zdravstvo ŠOU v Ljubljani

ŠTUDIJ.....	3
BIVANJE.....	5
SUBVENCIONIRANA PREHRANA.....	8
ŠTIPENDIJA.....	9
PREŽIVNINA.....	11
DENARNI PREJEMKI.....	13
LETO POKOJNINSKE DOBE.....	17
VRTEC.....	18
FINANČNA IN DRUGA POMOČ.....	21
KAM PO DODATNE INFORMACIJE?.....	24

V brošuri je predstavljena ureditev, ki bo skladno z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljevanju ZUPJS) pričela veljati s 1.1.2012.

Vsebina brošure je informativne narave. Za morebitne napake se opravičujemo.

Študij naj bil za študenta na prvem mestu. Vendar pa prihod novega družinskega člana zagotovo vsaj za določeno obdobje spremeni vrstni red priorit. To upoštevajo tudi predpisi iz področja visokega šolstva, ki študentu z otrokom podeljujejo posebne pravice.

1. Dodatno študijsko leto

70. člen Zakona o visokem šolstvu (v nadaljevanju ZviS) daje študentkam materam, ki v času študija rodijo, pravico do podaljšanja statusa za eno leto za vsakega živorojenega otroka. V praksi to pomeni, da lahko mamica študentka dvakrat ponavlja letnik ali pa podaljša absolventski staž za eno leto več kot ostali študentje. Statut Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju Statut) v 240. členu določa, da v času materinstva oz. očetovstva študentu miruje status študenta. Mirovanje statusa se lahko izkoristi prvo leto otrokovega rojstva, kasneje pa ne. Za čas mirovanja se status študenta obdrži, kar pomeni, da je možno opravljati vse študijske obveznosti.

Materinstvo se na podlagi 158. člena Statuta med drugim šteje tudi kot opravičen razlog za podaljšanje absolventskega staža. Le ta se lahko podaljša za največ eno leto. Pri tem je povsem vseeno, kdaj je študentka rodila.

4. aprila 2007 je Statutarna komisija Univerze v Ljubljani izdala pojasnilo glede mirovanja statusa študenta in podaljšanja absolventskega staža. Gre za dva različna instituta, ki se med seboj ne izključujeta. To pomeni, da lahko študentka, ki ji miruje status, na koncu študija uveljavlja tudi pravico do podaljšanja študentskega statusa za eno leto za vsakega živo rojenega otroka.

Status navadno miruje od začetka naslednjega študijskega leta, torej od vpisa v višji letnik. Pridobi se ga tako, da se na fakulteti zaprosi za mirovanje statusa, opiše situacijo, priloži rojstni list otroka ter se ob tem sklicuje na 240. člen Statuta. V primeru, da študent izpolnjuje pogoje za vpis v višji letnik, nastopi mirovanje statusa, če pa pogojev nima, se odobri ponovni vpis v isti letnik, pri tem pa prav tako nastopi status mirovanja.

Če se študent z otrokom, ki prejema starševski dodatek, vpiše v isti letnik, lahko prejema štipendijo (državno ali Zoisovo), čeprav je v ta letnik vpisan že drugič. Drugače pa je v primeru vpisa v višji letnik. Če študent višjega letnika ne izdela uspešno in mora zato prihodnje študijsko leto ta letnik ponavljati, v ponavljajočem letu ne more več prejemati štipendije. To pomeni, da študent, ki letnik ponavlja, prejema štipendijo za ponavljajoči letnik in prihodnje študijsko leto, ko se vpiše v višji letnik. Študent, ki se takoj vpiše v višji letnik in zaradi neopravljenih obveznosti letnik nato ponavlja, pa dobiva štipendijo le prvo leto.

2. Izjemni vpis v višji letnik

Statut v 153. členu daje študentom pravico, da se lahko izjemoma vpišejo v višji letnik, čeprav niso opravili vseh obveznosti, določenih s študijskim programom za vpis v višji letnik. Za to morajo imeti opravičene razloge, kot npr.: materinstvo, daljša bolezen, izjemne družinske in socialne okoliščine, priznan status osebe s posebnimi potrebami, aktivno sodelovanje na vrhunskih strokovnih, kulturnih in športnih prireditvah, aktivno sodelovanje v organih univerze. Na podlagi prakse Komisije za pritožbe študentov UL velja, da pogoje za vpis oz. izjemni vpis v višji letnik lahko določa akreditiran študijski program, ne pa tudi pravila in drugi pravni akti posamezne fakultete.

Prošnjo za izjemni vpis se skupaj z vso potrebno dokumentacijo ob koncu študijskega leta naslovi na Komisijo za študijske zadeve posamezne fakultete ali drug organ, določen s pravili fakultete. V primeru, da se študent z odločitvijo ne strinja, se lahko vloži pritožba na senat fakultete. Zoper dokončno odločitev senata obstaja le še možnost upravnega spora, ki je postopek pred sodiščem, na podlagi nadzorstvene pravice pa o zadevah odloča tudi Komisija za pritožbe študentov UL.

Pred prihodom otroka je potrebno staršem študentom razmisliti tudi o tem, kje nameravajo z njim bivati. Kot študenti lahko še vedno koristijo subvencijo za bivanje, priporočljiv pa je tudi tehten razmislek o dolgoročnejšemu načrtu.

1. Bivanje v študentskem domu ali pri zasebniku s subvencijo

Študentski domovi v Ljubljani so za bivanje študentskih družin namenili nekaj apartmajev v blokih št. XI in št. XII v Rožni dolini ter na Poljanski cesti. Dvostarševske družine (družine, v katerih prebiva otrok z obema staršema) navadno prebivajo v bloku št. XII. V bloku se nahaja tudi vrtec za študentske družine, ki spada pod Viške vrtce, pred blokom pa se nahaja otroško igrišče.

Razpis za sprejem in podaljšanje bivanja študentov ter Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov nekoliko prilagajata postopek pridobivanja in prejemanja subvencije za študentske družine.

1. Na podlagi Razpisa za sprejem in podaljšanje bivanja študentov se lahko prošnja za sprejem odda tudi po roku, določenim z razpisom (ta je ponavadi 10. avgust), če po tem datumu nastanejo izjemne okoliščine. V primeru rojstva otroka je torej potrebno utemeljiti, zakaj se rojstvo otroka šteje pod izjemno okoliščino, na podlagi katere se lahko odda vlogo tudi kasneje.
2. Študentu z otrokom, ki bo imel med študijem otroka pri sebi, se k točkam za sprejem v dom prišteje dodatnih 100 točk. Otrok mora biti mlajši od 6 let ali šoloobvezen.
3. Subvencija se lahko dodeli tudi za partnerja študenta z otrokom ter otroka. Višina subvencije za otroka je enaka kot za študente. Partnerju ni potrebno izpolniti pogoja oddaljenosti stalnega prebivališča najmanj 25 km od kraja študija, mora pa izpolnjevati naslednje pogoje:
 - je državljan Republike Slovenije in
 - ima status študenta in se izobražuje po študijskem programu, ki se izvaja kot izredni študij najmanj tri dni v tednu, ter ni v delovnem razmerju ali samozaposlen.

4. Subvencija za bivanje v študentskem domu se dodeljuje toliko časa, kolikor traja en dodiplomski študijski program in do dvanajst mesecev po koncu zadnjega semestra oziroma en podiplomski študijski program. Mati oziroma oče študent pa imata pravico do podaljšanja bivanja v študentskem domu zaradi starševstva. Pravica do bivanja se lahko, ne glede na število otrok, podaljša za največ eno leto.

5. Študentska družina lahko zaprosi tudi za bivanje pri zasebniku s subvencijo. Subvencija se podeli tudi otroku v enaki višini kot velja za študente. Postopek za pridobitev pravice do subvencije pri zasebniku je enak kot postopek za pridobitev pravice do bivanja v študentskih domovih. Zasebnika, pri katerem bo družina bivala, si mora le-ta poiskati sama, pri tem pa se mora tudi zasebnik prijaviti na razpis za zasebnike. Višina subvencije za študijsko leto 2011/12 znaša 40 EUR. Preostali znesek najemnine študent plača sam. Subvencija se dodeli za največ 10 mesecev v študijskem letu (od podpisa pogodbe do 31. julija).

Več informacij najdete na spletni strani Študentskih domov v Ljubljani (www.stud-dom-lj.si), pomoč pri iskanju stanovanj pri zasebnikih pa nudi Brezplačna posredovalnica sob - m2 (www.svetovalnica.com/sobe).

2. Bivanje v stanovanju na prostem trgu

Študentska družina se lahko odloči tudi za bivanje v najemniškem stanovanju na prostem trgu. Na podlagi ZUPJS lahko najemniki v neprofitnem stanovanju, namenskem najemnem stanovanju, bivalni enoti, tržnem najemnem in hišniškem stanovanju zaprosijo za subvencioniranje najemnine. Pri določanju višine subvencije najemnine se upošteva mesečna najemnina brez vpliva lokacije.

Za določitev subvencionirane najemnine se pri izračunavanju višine neprofitne najemnine upošteva dejanska površina stanovanja, ki jo najemnik zaseda. Meja dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do subvencije najemnine je ugotovljeni dohodek najemnika in oseb, ki so navedene v najemni pogodbi. Dohodek ne sme presegati višine minimalnega dohodka, povečanega za 30 % ugotovljenega dohodka in za znesek neprofitne najemnine ali za znesek priznane neprofitne najemnine pri tržnih in hišniških stanovanjih.

Najemniku stanovanja, ki je upravičen do subvencionirane najemnine, se subvencija določi v višini razlike med neprofitno najemnino in ugotovljenim dohodkom, zmanjšanim za minimalni dohodek in za 30 % ugotovljenega dohodka. Subvencija se določi največ v višini 80 % neprofitne najemnine.

Za subvencijo se zaprosi na centru za socialno delo (v nadaljevanju CSD) v kraju stalnega prebivališča z enotno vlogo, ki se jo lahko pridobi na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ali na spletnih straneh centrov za socialno delo. Subvencija se dodeli naslednji mesec po vložitvi vloge za dodelitev subvencije. Dodeli se za dobo enega leta, v primeru najemne pogodbe, sklenjene za krajši čas, pa se dodeli za čas do izteka najemne pogodbe.

3. Neprofitna stanovanja

Za lažjega reševanja dolgoročneje bivanjske problematike bodo v nadaljevanju predstavljena neprofitna stanovanja in Stanovanjski sklad RS. Z neprofitnimi stanovanji država pomaga socialno ogroženim državljanom. Neprofitna stanovanja so v lasti občin, občinskih stanovanjskih skladov in Stanovanjskega sklada RS ter so namenjena tistim ljudem, ki jim lastni dohodek ne omogoča, da bi si kupili ali najeli lastno stanovanje. Višina najemnine je predpisana z zakonom in je določena zgolj s stroški stanovanja. Določa se na letni osnovi, plačuje pa se jo mesečno. Neprofitne najemnine so navadno občutno nižje od tržnih. Neprofitnega stanovanja ni mogoče prosto najeti, temveč se najemniki zbirajo preko razpisa. Če najemnik preseže določeno višino dohodka, mora plačevati tržno najemnino.

Razpisi za najem neprofitnih stanovanj se pojavljajo periodično, v skladu z razpoložljivostjo stanovanj. Razpisi so pogostejši v večjih mestih in občinah, kot so npr. Ljubljana, Maribor, Celje, kjer se razpisujejo vsako leto, v manjših občinah pa so redkejši, običajno le takrat, ko se sprostijo kakšno stanovanje ali pa se zgradijo nova. Prosilci morajo oddati prijavo na predpisanem obrazcu. Največ pozornosti je namenjene dohodku celotnega gospodinjstva, pomembni pa so tudi drugi dejavniki, kot je npr. število otrok. Ker so postopki za pridobitev neprofitnega stanovanja dolgi po več let, se je priporočljivo na razpise prijavljati čim prej.

Za več informacij se obrnite na občino, v kateri imate prijavljeno stalno prebivališče, ter Stanovanjski sklad RS (<http://www.stanovanjskisklad-rs.si/>).

4. Stanovanjski sklad RS

Stanovanjski sklad RS je javni sklad, ki spodbuja izgradnjo neprofitnih najemnih stanovanj, upravlja s fondom neprofitnih najemnih stanovanj in prodaja tržna stanovanja na podlagi javnih razpisov. Stanovanjski sklad prodaja tržna stanovanja na podlagi javnih razpisov, ki so objavljeni tako v dnevem časopisu kot tudi na njihovi spletni strani. Izbranim kupcem stanovanj na lokacijah Maribor, Pivka in Jesenice pa nudi tudi možnost ugodnega kreditiranja.

Stanovanjski sklad enkrat letno podeljuje tudi subvencije za mlade družine pri nakupu ali gradnji hiše ali stanovanja. Status mlade družine, ki je upravičena do premije po noveli zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, ima družina z enim ali več otroki in katere dohodek na družinskega člana ne presega polovice povprečne plače v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu. Da je mlada družina upravičena do subvencije, mora v času sklenitve prodajne pogodbe za stanovanje ali izdaje gradbenega dovoljenja za hišo, imeti vsaj enega otroka, ki še ni šoloobvezen. Za več informacij se obrnite na Stanovanjski sklad RS (<http://www.stanovanjskisklad-rs.si/>).

SUBVENCIONIRANA PREHRANA

Ker je potrebno s prihodom novega družinskega člana nahraniti še ena usta, imajo študentje starši na podlagi 8. člena Zakona o subvencioniranju študentske prehrane pravico do desetih dodatnih subvencioniranih obrokov mesečno za vsakega otroka. Pravica ni omejena glede na starost otroka. Dodatne subvencije lahko koristi le eden od staršev, četudi sta oba študenta. Namenjene so prehranjevanju otroka, vendar pa pri tem opozarjamo, da za novorojenčka in majhne otroke ni primerna vsa vrsta hrane.

Potrdilo o upravičenosti do dodatnih subvencij se pridobi v Pisarni za študentsko prehrano na ŠOU (Kersnikova 4, v pritličju, Ljubljana). Potrebno je priložiti tudi otrokov rojstni list. Za koriščenje dodatnega bona pri samem ponudniku študentske prehrane ni potrebno predložiti nobenih posebnih dokazil.

ŠTIPENDIJA

Starševstvu v času študija je prilagojeno tudi štipendiranje. Za dodatne informacije vam svetujemo, da se obrnete na svojega štipenditorja.

1. Mirovanje štipendijskega razmerja

Na podlagi Zakona o štipendiranju lahko študent, ki prejema državno ali Zoisovo štipendijo in hkrati prejema starševski dodatek, štipendijo prejema dalje, čeprav letnika ni izdelal. Hkrati mu mora biti dovoljen tudi ponovni vpis v isti letnik. To pravico lahko študent uveljavlja le v času prejemanja starševskega dodatka. V času podaljšanega absolventskega staža pa se ta pravica ne more uveljavljati, ker zakon določa, da se štipendija v absolventskem stažu izplačuje do diplome, vendar največ eno študijsko leto.

2. Računanje dohodka

Pri izračunu dohodka za pridobitev državne štipendije se pri študentu, ki ima otroka, ne upoštevajo več dohodki njegovih staršev. ZUPJS, ki od 1.1.2012 ureja državne štipendije, določa, da se za študente, ki so poročeni ali živijo v zunajzakonski skupnosti ali postanejo roditelji ter skrbijo za otroka, pri ugotavljanju materialnega položaja upoštevajo zakonec oziroma oseba, s katero vlagatelj živi v zunajzakonski skupnosti ter otroci. Domneva se, da med dvema osebama, ki nista sklenili zakonske zveze, obstaja zunajzakonska skupnost, ne glede na njen čas trajanja, če se jima je rodil skupni otrok ali sta posvojili otroka in ne gre za enostarševsko družino, in ni razlogov, zaradi

katerih bi bila zakonska skupnost neveljavna. Oseba pa še vedno lahko izpodbija zakonsko domnevo obstoja zunajzakonske skupnosti, tako da dokazuje, da ne živi v zunajzakonski skupnosti.

Pri odločanju o prejemanju državne štipendije se računa povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge. Ta ne sme presegati 64 % neto povprečne plače na osebo v istem obdobju. Osnovna štipendija brez dodatkov znaša med 70 in 190 eur, odvisno od uvrstitve v dohodkovni razred.

Pravica do otroškega dodatka, denarne pomoči in državne štipendije se uveljavlja pri pristojnem CSD z enotno vlogo. CSD v tem primeru odloči z eno odločbo.

Po ZUPJS lahkot vlagatelj denarne prejemke uveljavlja po naslednjem vrstnem redu:

1. otroški dodatek,
2. denarna socialna pomoč,
3. varstveni dodatek,
4. državna štipendija.

Če se kljub opozorilu na vlogi uveljavlja denarni prejemek v nasprotju z zgoraj navedenim vrstnim redom, ga CSD upošteva v višini, kot če bi ti bil ta denarni prejemek dodeljen.

Pravica do državne štipendije se uveljavlja z enotno vlogo kadarkoli med študijskim letom na pristojnem CSD. Dostopna je na spletnih straneh Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, CSD, na portalu e-uprava in v knjigarnah. Vloge je mogoče oddajati od 1. 12. 2011.

3. Obveščanje o spremembah

Prejemnik državne ali Zoisove štipendije mora štipenditorju v osmih dneh sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe, ki vplivajo na upravičenost, višino ali obdobje prejemanja štipendije oz. se nanašajo na štipendijsko razmerje.

4. Vračilo štipendije

Če se je Zoisovemu štipendistu štipendijsko razmerje prekinilo, je dolžan vrniti štipendijo za neuspešno opravljen letnik. Da štipendije ne bi bilo potrebno vrniti v enkratnem znesku, se lahko na podlagi 40. člena Zakona o štipendiranju na sklad naslovi prošnja za odlog vračila oz. dovoljenje za obročno vračilo. Sklad takšne prošnje odobri le v primeru utemeljenih razlogov, pod kar pa se šteje tudi starševstvo, ki je vplivalo na potek študija.

Vračilo državnih štipendij od 1.1.2012 ureja ZUJPS, vendar za študente starše ne predvideva nobene posebne ugodnosti. S CSD je možno skleniti poseben dogovor o vračilu, pri čemer se upoštevata višina lastnega dohodka ter socialni in gmotni položaj. Za tiste študente, ki so državne štipendije prejeli po starem sistemu, ki je veljal do 1.1.2012, pa še vedno velja režim vračanja, kot ga ureja Zakon o štipendiranju.

PREŽIVNINA

Preden lahko na CSD študent, ki ima otroka, zaprosi za denarno socialno pomoč, si mora najprej urediti preživljanje zase s strani svojih staršev. To velja, če je študent mlajši od 26 let in če ga partner ni sposoben preživljati.

Prav tako je potrebno v primeru enostarševske družine urediti tudi preživljanje svojega otroka s strani njegovega očeta ali matere.

Preživninska obveznost izhaja iz starševske pravice, ki zagotavlja otroku, da ga starši preživljajo do njegovega 18. leta, če pa se redno šola, ga morajo starši preživljati do 26. leta.

Po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih morajo najprej starši preživljati otroka. Šele v primeru, da otroku ne morejo zagotoviti dovolj sredstev za preživljanje, je ta upravičen do pomoči s strani države.

Dogovor o preživnini študent (če je starejši od 18 let ter mlajši od 26 let) lahko sklene skupaj s starši pri notarju pod pogojem, da je znesek preživnine sporazumen. V primeru, da se glede zneska preživnine ne morejo sporazumeti in nastane spor, se mora pri pristojnem okrožnem sodišču vložiti tožbo za preživnino.

Da bi mati z otrokovim očetom sporazumno uredila preživnino za otroka, mora na pristojno okrožno sodišče oddati vlogo o sporazumnem preživljanju mladoletnih otrok. Po tem, ko sodišče ugotovi, ali je sporazum v korist otroka, o tem izda sklep v nepravdnem postopku. V primeru nesoglasij jima pri sklenitvi sporazuma pomaga CSD, šele nato se lahko vloži tožba za preživljanje na sodišče.

Javni jamstveni in preživninski sklad RS

Če eden od staršev ne skrbi za preživljanje otroka, je z Zakonom o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu RS urejeno tudi izplačevanje nadomestil preživnin ob izpolnjenih zakonskih pogojih.

Za zagotavljanje uveljavljanja pravice do nadomestila preživnine otrokom, ki jim je s pravnomočno sodbo, začasno odredbo oziroma dogovorom pri CSD določena preživnina, vendar je preživninski zavezanci ne plačujejo, je zadolžen Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije (<http://www.jps-rs.si/si/>).

Do izplačila nadomestila preživnine je upravičen otrok:

- ki mu je s pravnomočno sodbo oziroma z dogovorom pri CSD določena preživnina, ki jo zavezanec ne plačuje,
- ki je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji,
- ki je tujec in ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, če je tako odločeno z meddržavnim sporazumom ali ob pogoju vzajemnosti,
- ki še ni star 18 let,
- katerega izvršba je bila neuspešna oziroma postopek še ni končan, pa je od vložitve predloga za izvršbo preteklo že več kot 3 mesece.

Preživninski zavezanec ne plačuje preživnine, če ta ni plačana zaporedoma tri mesece

oziroma če jo plačuje neredno. To pomeni, da v zadnjih dvanajstih mesecih dolguje vsaj tri povprečne mesečne preživnine

DENARNI PREJEMKI

1. Pomoč ob rojstvu otroka

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni prejemek, namenjen nakupu opreme za novorojenčka. Prejemek se lahko izplača v denarni obliki ali kot zavitek z opremo za novorojenca. Starši lahko izbirajo med zavitkoma A, B in e-zavitkom (slednjega je mogoče naročiti prek spletne trgovine, kjer se lahko poljubno sestavi iz izdelkov vsebovanih v A in B).

Pravico do pomoči ima vsak otrok, katerega mati ali oče imata stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, pri čemer slovensko državljanstvo ni pogoj. Pravico uveljavljata mati ali oče najkasneje 60 dni po rojstvu otroka

Pomoč ob rojstvu otroka od 1. julija 2011 znaša 280,75 eur. Znesek se usklajuje dvakrat letno z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin.

Za pridobitev pomoči ob rojstvu otroka je potrebno izpolniti obrazec DP-2 (Vloga za uveljavitev pravice do pomoči ob rojstvu otroka) in ga oddati pri CSD, ki je krajevno pristojen po materinem stalnem prebivališču. Če mati nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pravico uveljavlja oče na CSD, ki je pristojen po očetovem stalnem prebivališču. Ta pravica se lahko uveljavlja tudi z vlogo, s katero se uveljavlja pravice ob rojstvu otroka, ali z vlogo, s katero se uveljavlja pravico do starševskega dodatka.

2. Starševski dodatek

Starševski dodatek je denarna pomoč staršem, kadar po rojstvu otroka niso upravičeni do starševskega nadomestila (brezposelne osebe, študentski ali dijaški status...). Pravico do starševskega dodatka ima mati 77 dni od rojstva otroka, če imata mati in otrok stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in sta državljana Republike Slovenije. Po 77. dnevu od rojstva otroka pa ima pravico do starševskega dodatka smiselno pod enakimi pogoji eden od staršev, o čemer se starša pisno dogovorita pred uveljavljanjem pravice. Oče ima v obdobju 77 dni od rojstva otroka pravico do starševskega dodatka pod enakimi pogoji kot mati, če je mati umrla, zapustila otroka ali je na podlagi mnenja pristojnega zdravnika trajno oziroma začasno nesposobna za samostojno življenje in delo.

Druga oseba ima pravico pod enakimi pogoji kot starša, če dejansko neguje in varuje otroka. Pravico uveljavlja mati, pod zgoraj navedenimi pogoji pa tudi oče oziroma druga oseba.

Starševski dodatek se v polnem obsegu izplačuje 365 dni od rojstva otroka, če se ga uveljavlja 30 dni pred predvidenim datumom poroda, najkasneje pa 30 dni po porodu. Če se pravico uveljavlja kasneje kot v navedenih rokih, se prizna od prvega dne naslednjega meseca, ko je vloga vložena, in traja dokler otrok ne dopolni 365 dni starosti.

Starševski dodatek znaša od 1. julija 2011 dalje 196,49 evrov. Znesek se usklajuje dvakrat letno z indeksom rasti cen življenjskih stroškov.

Starševski dodatek se uveljavlja z Vlogo za uveljavitev pravice do starševskega dodatka na obrazcu DP-1 pri CSD, ki je krajevno pristojen glede na materino stalno prebivališče.

3. Dodatek za nego otroka, ki potrebuje posebno varstvo

Gre za denarno dajatev, ki je namenjena kritju povečanih življenjskih stroškov zaradi nege in varstva otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo.

Pravico do dodatka ima eden od staršev ali druga oseba, ki dejansko skrbi za otroka,

na podlagi mnenja zdravniške komisije o upravičenosti. Pogoj za pridobitev pravice je stalno prebivališče otroka v Sloveniji.

Dodatek za nego otroka je mesečni prejemek, ki od 1. julija 2011 znaša 101,05 eur, za otroke s težko motnjo v duševnem razvoju in težko gibalno oviranega otroka pa 202,17 eur.

Dodatek se uveljavlja na CSD v kraju stalnega prebivališča v roku 90 dni od rojstva otroka (pravica se prizna od rojstva otroka) oziroma kadarkoli do 18. oziroma 26. leta starosti.

4. Otroški dodatek

Otroški dodatek je dopolnilni prejemek za preživljanje, vzgojo in izobraževanje otroka. Pravico ima eden od staršev ali druga oseba, ki skrbi za otroka, pogoj za pridobitev pravice pa je prijavljeno prebivališče otroka v Sloveniji. Otroški dodatek se izplačuje mesečno, višina dodatka pa je različna glede na uvrstitev v dohodkovni razred.

Posamezni znesek otroškega dodatka se lahko poveča, in sicer za 10%, če otrok živi v enostarševski družini, ter za 20%, če predšolski otrok ni vključen v predšolsko vzgojo v vrtcu. Pravica do otroškega dodatka se prizna za dobo enega leta, in sicer s prvim dnem naslednjega meseca po vložitvi vloge. Če se otroški dodatek uveljavlja v roku 90 dni po otrokovem rojstvu, se otroški dodatek prejema od otrokovega rojstva, v nasprotnem primeru, pa se otroški dodatek prizna s prvim dnem naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.

Vlogo za pridobitev otroškega dodatka se vloži na CSD. Dostopna je na spletnih straneh Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, CSD, na portalu e-uprava in v knjigarnah. Vlogo za leto 2012 je možno oddati od 1. 12. 2011. Glejte tudi razdelek o štipendijah.

5. Denarna socialna pomoč

Do denarne socialne pomoči so upravičene osebe, ki zase in za svoje družinske člane ne morejo zagotoviti sredstev v višini minimalnega dohodka iz razlogov, na katere ne morejo vplivati. Med takšne razloge spada tudi materinstvo v času rednega študija. Upravičenci so državljani Slovenije, ki imajo tudi stalno prebivališče pri nas in tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje. Višina dajatve je prilagojena potrebam posameznika in se določi kot razlika med seštevkom minimalnih dohodkov, ki po zakonu pripadajo posameznim družinskim članom, in seštevkom lastnih dohodkov, ki se ugotovijo kot to določa zakon.

Denarna socialna pomoč se izplačuje enkrat mesečno, prvič pa se dodeli največ za tri mesece. Po izteku te dobe je treba zanjo ponovno zaprositi, če se okoliščine niso spremenile. Ponovno se lahko dodeli za največ šest mesecev.

Da študentje starši lahko na pristojnem CSD zaprosijo za denarno socialno pomoč, je potrebno:

- urediti preživljanje s strani staršev študenta (pod pogojem, da je mlajša/mlajši od 26 let) in
- preživljanje študentovega otroka s strani njegovega očeta/matere pod pogojem, da so prijavljeni kot enostarševska družina.

Vlogo za pridobitev socialne pomoči se vloži na CSD. Dostopna je na spletnih straneh Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, CSD, na portalu e-uprava in v knjigarnah. Vlogo za leto 2012 je možno oddati od 1. 12. 2011. Glejte tudi razdelek o štipendijah.

6. Izredna denarna socialna pomoč

Izredna denarna socialna pomoč se lahko dodeli posamezniku oz. družini, ki se znajde v materialni ogroženosti zaradi izrednih stroškov, povezanih s preživetjem, na nastanek katerih posameznik oz. družina ne more oz. ni mogla vplivati.

V vlogi za dodelitev izredne denarne socialne pomoči je potrebno natančno navesti, zakaj se pomoč potrebuje in razlog, zakaj tega ni možno kupiti ali plačati z denarno socialno pomočjo. Vlogi je potrebno priložiti tudi dokazila o obstoju stroškov, namenjenih osnovnemu preživetju, ki jih z drugimi dohodki ni možno poravnati.

LETO POKOJNINSKE DOBE

Po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je država dolžna plačevati prispevek za obvezno pokojninsko zavarovanje od zneska minimalne plače za enega od staršev, ki skrbi za novorojenega otroka v prvem letu njegovega življenja, če le ta ni obvezno pokojninsko zavarovan po drugi pravni osnovi, ima stalno prebivališče v Sloveniji in če je otrok slovenski državljan.

Trenutno Republika Slovenija plačuje prispevke avtomatično vsem, ki so upravičeni do starševskega dodatka.

1. Stalno ali začasno prebivališče v Ljubljani

a) Vpis otroka v vrtec

Starši imajo pravico do izbire med javnim in zasebnim vrtcem in lahko izberejo kateri koli vrtec v kateri koli občini. To pomeni, da niso vezani npr. na Ljubljano kot kraj svojega prebivališča. Ob sprejemu otroka v vrtec morajo starši priložiti potrdilo pediatra o zdravstvenem stanju otroka.

Vrtec lahko sprejme otroka, ko je dopolnil starost enega leta oz. ko je dopolnil starost najmanj enajst mesecev. Če je v vrtec vpisanih več otrok, kot je prostih mest, o sprejemu odloči posebna komisija. Prednost pri sprejemu imajo otroci s posebnimi potrebami na podlagi odločbe pristojnega organa in otroci, za katere so starši priložili mnenje CSD.

b) Plačilo vrtca

Po 3. členu Pravilnika o plačilih staršev občina določi plačilo staršev na podlagi lestvice, ki starše razvršča v razrede, pri tem pa upošteva bruto mesečni dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno bruto plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in upošteva premoženje družine. V posameznem plačilnem razredu plačajo starši določen odstotek cene programa. Starši plačajo največ 80 % cene programa, katerega je vključen otrok.

Ne glede na dohodek družine lahko lokalna skupnost v izjemnih primerih pri določitvi plačila upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski položaj družine in določi višje oziroma nižje plačilo ter starše lahko tudi oprosti plačila vrtca. Starši, ki prejemajo denarno socialno pomoč po predpisih o socialnem varstvu, so plačila oproščeni.

c) Centralni čakalni seznam

Od septembra 2010 v MOL obstaja centralni čakalni seznam MOL, ki je združil vse obstoječe čakalne sezname vrtcev. Sistem bo samodejno poiskal iz centralnega čakalnega seznama otroke po vrstnem redu po številu točk, prvi izbiri, drugi izbiri, itd... in jih razporejal glede na vnesene podatke vrtcev, kar posledično pomeni, da se centralni čakalni seznam dnevno spreminja. MOL objavlja novi seznam enkrat mesečno.

Vrtcu, ki ima prosto mesto za sprejem otroka, sistem v nadaljnjo obravnavo dodeli otroka po vrstnem redu iz prejšnjega odstavka. S tem otrok trenutno ni več na centralnem čakalnem seznamu. Vrtec pozove starše tega otroka k podpisu pogodbe o vključitvi otroka v vrtec takoj, oziroma najkasneje v roku 3 dni od dneva, ko ga dodeli sistem v obravnavo. Starši otroka so dolžni v roku 15 dni od dneva vročitve poziva k sklenitvi pogodbe podpisati pogodbo. Če starši v roku 15 dni ne bodo prišli podpisati pogodbe v vrtec, bodo podatki o otroku vrnjeni na centralni čakalni seznam, vrtec pa bo lahko k podpisu pogodbe pozval naslednjega otroka, ki ga bo sistem izbral iz centralnega čakalnega seznama po vrstnem redu.

Vpis v vrtec poteka na podlagi posebnega obrazca za vpis otroka v vrtec, ki enak za vse vrtce v Ljubljani. Vlogo za sprejem v šolskem letu 2012/13 vrtci sprejemajo najkasneje do 31.3.2012. O možnosti vpisa v letu 2012/13 bodo starši obveščeni pisno, po pošti, najkasneje v začetku maja 2012. Vloga se točkuje na podlagi posebnih kriterijev, od vsote točk pa je nato odvisno, kako hitro bo otrok sprejet v vrtec. Pomembna kriterija, ki močno vplivata na hitrost sprejema, sta stalno prebivališče ter stalnost bivanja v Ljubljani. Če imata starša oz. roditelj v enostarševski družini stalno prebivališče v Ljubljani od najmanj 1.1. predhodnega leta, je to dejstvo točkovano z 80 dodatnimi točkami. Starši oziroma eden od staršev v primeru enostarševske družine, ki so študenti in imajo samo začasno prebivališče na območju Ljubljane ter niso v delovnem razmerju, pa dobijo zgolj 11 dodatnih točk. Kriterij je priložen vlogi za vpis otroka v vrtec.

Seznam vrtcev najdeš na <http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/druzine-otroci-mladi/vrtci>. Dodatne informacije dobiš na http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/druzine-otroci-mladi/vpis_otroka_vrtcev/, v javnih vrtcih in na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje, MU MOL, Resljeva 18, Ljubljana.

2. Začasno prebivališče v študentskem domu v Rožni dolini

V študentskem naselju v Rožni dolini se nahaja posebna enota Viških vrtcev, kjer je ena skupina namenjena zgolj otrokom staršev študentov. Če starši bivajo v študentskih domovih v Ljubljani in so vpisani kot študenti na katerikoli fakulteto Univerze v Ljubljani ter niso v delovnem razmerju, otroka pa vpišejo v Viške vrtce – študentski program, dobijo 45 dodatnih točk pri vpisu. Enota je namenjena starostni skupini otrok med enajstimi meseci in tremi leti, saj je mest za to starostno obdobje v Mestni občini Ljubljana premalo. Ko otroci dosežejo starost tri leta, so premeščeni v ostale enote Viških vrtcev, kjer je za višjo starostno obdobje prostora dovolj.

3. Znižanje plačila

Znižano plačilo vrtca lahko uveljavljajo starši za otroka, ki je vključen v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo ter zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna. Staršem pripada pravica do znižanega plačila vrtca od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge, podeli pa se za obdobje enega leta ali do spremembe dejstev in okoliščin, ki vplivajo na priznanje pravice. Višina plačila vrtca se ugotavlja glede na povprečni mesečni dohodek na osebo.

Od 1. 9. 2008 država zagotavlja sredstva za sofinanciranje plačil staršev, ki imajo v vrtec hkrati vključenega več kot enega otroka iz iste družine. Država zagotavlja sredstva v višini, ki je staršem z odločbo določena kot plačilo za program vrtca, v katerem je/so vključeni mlajši otroci. Starši torej v tem primeru plačajo vrtec samo za najstarejšega otroka, za ostale otroke pa so plačila oproščeni.

Vlogo za znižanje plačila se po novem odda na CSD. Gre za novo enotno vlogo, s katero se uveljavljajo vse pravice iz javnih sredstev. Dobi se jo na spletni strani Min

istrstva za delo, družino in socialne zadeve ter spletnih straneh CSD. Subvencijo se prejema od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge. Staršem, ki ne uveljavljajo znižanega plačila vrtca (in so zavezanci za dohodnino v Republiki Sloveniji), vrtec izstavi račun v višini najvišjega dohodkovnega razreda po lestvici (77 %).

Starši, ki so vlogo za leto 2012 že oddali v vrtcu, bodo morali novo vlogo za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev po 1. decembru 2011 oddati na pristojnem Centru za socialno delo.

Dodatne informacije glede varstva otrok lahko pridobite na:

- Študentska svetovalnica (<http://www.svetovalnica.com/>),
- Študentska hiša SRČe - projekt varstva otrok Srčece (<http://www.studentska-hisa.si/>),
- ŠOU v Ljubljani, Resor za socialo in zdravstvo (http://www.sou-lj.si/novo/index.php?option=com_content&task=section&id=7&Itemid=101),
- <http://www.varstvo-otrok.net/>.

FINANČNA IN DRUGA POMOČ

1. Fundacija Študentski tolar

Fundacijo Študentski tolar je leta 2004 ustanovil ŠOU v Ljubljani z namenom dodeljevanja materialne in denarne pomoči študentom, ki se znajdejo v socialni stiski, in s tem prispevati k vzpostavitvi enakih možnosti pri dostopnosti visokošolskega izobraževanja. Fundacija podeljuje nepovratno denarno pomoč, povratno denarno pomoč, izredno pomoč, materialno pomoč ter jezikovne tečaje za študente. Vrste pomoči so prilagojene razpoložljivim finančnim sredstvom.

Pomoč se lahko dodeli osebam, ki imajo status študenta, ali osebam, ki so prvo leto brez statusa študenta ter so vpisane na katerikoli visokošolski ali univerzitetni zavod

članice ŠOU v Ljubljani in niso v rednem delovnem razmerju ali prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje kot iskalci zaposlitve. Pri dodeljevanju pomoči se upošteva predvsem trenutna stiska študenta ter splošni socialni položaj študenta.

Med razlogi, na podlagi katerih se pomoč lahko dodeli, je tudi preživljanje otroka ali družine. Več informacij najdete na spletni strani Fundacije Študentski tolar (www.studentski-tolar.si) oz. pokličite v Zavod Študentska Svetovalnica.

2. Zveza ŠKIS

Različne vrste pomoči študentskim družinam ponujajo tudi v Študentskih klubih Zveze ŠKIS. Pomoč se nudi v obliki enkratne denarne pomoči, enkratne pomoči v obliki darilnih bonov, simboličnega darila ob rojstvu, organizacije izletov in obdarovanja družin. Za več informacij preveri spletno stran Zveze ŠKIS (www.skis-zveza.si) ter po posameznih študentskih klubih.

3. Občine

Denarno pomoč ob rojstvu otroka nudijo tudi občine. Gre za enkratno denarno pomoč občine (in ne CSD) s katero se družini zagotovijo dodatna denarna sredstva za pokrivanje stroškov, ki nastanejo ob rojstvu otroka. Običajno se pomoč dodeli ne glede na dohodek občanov, nekatere občine pa pomoč nudijo le socialno ogroženim družinam. Na nekaterih občinah je vlogo možno vložiti le do določene starosti novorojenčka (npr. 6 ali 9 mesecev). Za več informacij se obrnite na občino v kraju stalnega bivališča.

4. Karitas

Na Karitasu nudijo takojšnjo pomoč vsaki študentki z otrokom oz. študentski družini, če prinese:

- potrdilo o vpisu za tekoče študijsko oz. šolsko leto,
- rojstni list otroka,
- potrdilo o otroškem dodatku.

Enkrat mesečno nudijo pomoč v obliki vladnega paketa hrane, otroške hrane, 3 - 4 l alpskega mleka na člana družine ali skupnosti, zavitek pralnega praška in glede na sredstva občasno tudi zavitek papirnatih pleničk ter oblačila za otroke. Naročilnica se dobi v času dežurstva vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 9. do 11. ure v prostorih Slovenske Karitas, Kristanova ul. 1 v Ljubljani.

Študentske družine lahko koristijo tudi brezplačno pravno pomoč, v primeru materine stanovanjske stiske nudijo tudi začasno namestitev v materinskem domu ter v izjemnih primerih materialno pomoč. Na njih pa se lahko obrnete tudi v primeru čustvenih stisk, obvladovanja stresa in pri reševanju težav v medsebojnih odnosih.

Že dvajset let zapored organizirajo za študentske otroke tudi miklavževanje z darili. Dodatne informacije dobite na škofijskih in župnijskih Karitas, za študentske družine pa obstaja celo posebna številka: 01/300-59-60. Več lahko izveste tudi na njihovi spletni strani www.karistas.si.

Študentska hiša SRCe

SRCe je projekt Zavoda Študentska svetovalnica, ki deluje kot varna hiša za študente, prostor, kamor se lahko zatečejo študentje, ki so se znašli v življenjski ogroženosti zaradi kombinacije različnih okoliščin, stisk in pomanjkanja finančnih sredstev. V njej je možno pridobiti takojšnje namestitev za omejen čas za študente v stiski.

Hiša SRCe je zatočišče za študente, ki:

- imajo posebne potrebe (študentske družine in invalidi),
- so žrtve nasilja, - se znajdejo v nepredvidenih socialnih stiskah,
- izgubijo podporo družine,
- izgubijo status študenta in posledično pravico do subvencioniranega bivanja,
- prihajajo v Ljubljano na študij v tujini in si ne morejo privoščiti ustrezne namestitve,
- so iz Ljubljane in njene bližnje okolice in zato ne izpolnjujejo pogojev za subvencionirano bivanje,
- so se znašli v kakšni drugačni življenjski stiski in ne najdejo pomoči ustreznih državnih institucij.

Gre za študente, mlade, ki se znajdejo v nepredvideni situaciji, iz katere si ne morejo pomagati sami in v kateri je nujno takojšnje ukrepanje – možnost namestitve za čas, ki ga posameznik ali družina potrebuje, da se postavi na noge. Več lahko izveste na njihovi spletni strani <http://www.studentska-hisa.si/>.

KAM PO DODATNE INFORMACIJE

Klub Študentskih družin

Klub študentskih družin Slovenije sestavljajo študenti in študentke, ki imajo v času študija otroke. Ob prijetnem druženju si prizadevajo za urejen pravni status ter socialno in ekonomsko varnost svojih družin. S pomočjo sponzorskih in donatorskih sredstev organizirajo različne dejavnosti, ki jih družijo, spodbujajo in motivirajo, pri katerih si izmenjajo svoje težave in predvsem veselje družinskega življenja.

Kako postati član?

Včlanite se lahko kadarkoli, zaželeno pa je na začetku novega študijskega leta. Članstvo vam pripada tudi 12 mesecev po preteku statusa študenta. Na naslov kluba enostavno pošljete izpolnjeno pristopno izjavo, ki jo najdete na njihovi spletni strani, glede na status študenta še potrdilo o vpisu za tekoče oz. predhodno študijsko leto ali potrdilo o opravljeni diplomi ter seveda kopije rojstnih listov otrok. **Članstvo v klubu je brezplačno!**

Projekti

Vsako študijsko leto poskušajo izpeljati nekaj že ustaljenih projektov, kot so jesenski piknik ob začetku in poletni ob koncu izpitnega obdobja, vsakotedenska telovadba za malčke, novoletno rajanje z lutkovno predstavo, pustno rajanje s krofi, počitnice na snegu, morju ali v bazenu, mesečne ustvarjalne delavnice in druge dejavnosti, ki jih večinoma izpeljejo v sodelovanju z drugimi organizacijami. Pri tem gre predvsem za dopoldansko varstvo študentskih otrok brez vrtca (ŠOU) in za obveščanje članov o različnih finančnih (Študentski tolar) in drugih pomočeh (Slovenska Karitas).

Več informacij dobite na www.studentskedruzine.com ali pa jim pišite na studentske.druzine@gmail.com.

Zavod Študentska svetovalnica

V Študentski svetovalnici med različnimi vrstami svetovanja nudijo tudi svetovanje za študentske družine. Študentom staršem in študentom, ki pričakujejo ali načrtujejo otroka, svetujejo na spodaj naštetih področjih:

- družinski prejemki (starševski dodatek, otroški dodatek, pomoč ob rojstvu otroka),
- denarna socialna pomoč,
- status študenta, status mirovanja,
- štipendije,
- zdravstveno zavarovanje,
- prehrana,
- subvencionirano bivanje in bivanje na prostem trgu,
- druge denarne in materialne pomoči.

Poleg teh področij pa se starši študenti lahko udeležijo tudi različnih delavnic:

- Organizacija časa,
- Sproščanje,
- Učenje, -- . Moč motečih navad, -- Moj prosti čas.

Na voljo so jim tudi cikli delavnic, na katerih se naučijo določenih veščin in tehnik, s katerimi si lahko pomagajo pri soočanju z vsakodnevnim stresom in težavami:

- Trening socialnih veščin,
- Trening asertivnosti,
- Z zavedanjem proti stresu.

Če se srečujejo s težavami v partnerskem odnosu, družinskem življenju ali pri vzgoji otroka pa jim nudijo:

- psihološko svetovanje,
- individualno ali partnersko psihoterapijo.

Brezplačno svetovanje za študentske družine poteka v Ljubljani na Židovski cesti 6 ob sredah med 9.00 in 13.00. Pokličete jih lahko tudi na 080/98 67, pišete pa jim lahko na druzine@svetovalnica.com ali na forum Študentske svetovalnice (<http://www.svetovalnica.com/klepetalnica/viewforum.php?f=63>). Več informacij dobite na www.svetovalnica.com.

Starševstvo v času študija je v naši družbi še vedno tabu. Jerico in Gregorja, ki sta oba dobila otroka kot študenta, smo povprašali o njuni izkušnji.

1) Kaj se je zate po rojstvu otroka najbolj spremenilo?

Jerica: Nekatero stvari so se spremenile takoj po rojstvu, npr. kronična neprespanost; prehrana se spremeni zaradi dojenja; rekreacija odpade vsaj prvih nekaj mesecev po rojstvu otroka; socialno življenje zamre, ker si privezan na dojenčka... Nekoliko bolj dolgoročno pa spremeniš družbo (z izjemo nekaj dobrih prijateljev), bolj se povežeš s starši, predvsem pa na prvo mesto postavljaš svojo novo družinico in gradiš življenje okoli nje.

Gregor: Zagotovo je to najprej nekaj lepega in dobrega, zato si ne želim, da bi bilo kako drugače. Je pa potrebno seveda tudi nekaj organizacijskih spretnosti, saj prosti čas sedaj ni več nekaj samoumevnega.

2) Kako si kot študent starš uskladil/a starševstvo in študij? Ali so na fakulteti znali prisluhniti tvojim potrebam?

Jerica: Rodila sem septembra, zato sem spustila ves prvi semester. V drugem semestru sem začela hoditi na vaje težjih predmetov, da sem potem lahko opravila obveznosti. Jaz sem bila dopoldne doma z otrokom, fant je bil na faksu, popoldne pa sva vlogi zamenjala. Tako sva oba lahko hodila na faks. Na faksu so bili zelo razumevajoči, vse sem se lahko dogovorila. Je pa bilo to zelo naporno obdobje. Pri nas je trajalo z leti, ker nismo dobili vrtca, zdaj je drugače.

Gregor: Oče sem postal sredi študija, torej v 3. letniku. Obveznosti (predavanja in vaje) sem redno opravljal, saj je bila žena tista, ki se je morala bolj posvetiti otroku. Zaradi dnevnih družinskih dejavnosti ostane čas za učenje predvsem v večernih urah. Sedaj, ko sta oba otroka v vrtcu, pa je tudi v dopoldanskem času lažje opravljati študijske obveznosti. Na fakulteti večjih težav do sedaj nisem imel, so zelo prilagodljivi in se trudijo pomagati

3) Kje si dobil informacije in katere informacije so ti najbolj koristile?

Jerica: Največ informacij sem dobila kar od sosed v študentskem domu, pri večini uradnih služb pa sem bila razočarana, ker niso vedeli ničesar o študentskih družinah. Najbolj so mi pomagali v Študentski svetovalnici, kjer so mi znali odgovoriti na vsa vprašanja.

Gregor: Prve informacije »kam in kako« sem našel na spletni strani Kluba študentskih družin Slovenije.

Vsi nadaljnji pogovori pa so potekali s starši študenti. Ena izmed najbolj koristnih informacij je bila vsekakor stanovanje za študentske družine v študentskem domu. Tudi sedaj se z ostalimi družinami veliko družimo in izmenjujemo izkušnje.

4) Alikjevidiš prednost tega, da imaš otroka kot študent, v primerjavi z nekom, kise za to odloči kasneje, ko se že poslovijo od študentskega življenja?

Jerica: Proces je pri študentskih družinah največkrat obraten. Študentska leta so namenjena študiju, zabavi, avanturam, odcepitvi od primarne družine, itd. in ne starševstvu. Vendar pa ne obžalujem svoje odločitve, vesela sem, da imam čudovitega otroka. Menim pa, da je veliko bolje, da želja po otroku zraste v posamezniku, še bolje paru, in se potem za to odločita.

Gregor: Paradoksalno, kljub manj prostega časa, če se primerjam z ostalimi študenti, ga imam v splošnem še vedno več, kot pa nekdo, ki je zaposlen. In prav ta dragoceni čas je tisti, ki ga otroci s svojimi starši najbolj potrebujejo!

Ali imaš za ostale in bodoče starše kakšno sporočilo?

Jerica: Naj pri vzgoji in negi otrok poslušajo sami sebe in ne pametovanja raznih "pametnih" sorodnikov naokoli. Preberejo naj kakšno dobro strokovno knjigo in naj bodo prijazni do otrok.

Gregor: Današnja miselnost je: "najprej štalca, pol pa kravca". Torej študij, služba, stanovanje, medtem morda še nekaj časa zase... S tem v splošnem ni nič narobe, le pri mnogih traja to predolgo. Kdo pa pravi, da je potem, ko imaš vse to, lažje? Menim le, da se da tudi drugače - med študijem imeti družino. Bodite drugačni! Vsem, ki se bodo znašli v takšni situaciji, želim predvsem veliko dobre volje, vztrajnosti in poguma!

Brošura za študentske družine

Avtorji: Hana Šanca in Sanda Šabić

Uredila: Sanda Šabić

Prvi natis, naklada 250 izvodov

Natisnil Ljubljana, december 2011